

**Opinia ornitologiczna i chiropterologiczna z
zaleceniami kompensacji przyrodniczej dla
budynku przy ul. Wodnej 36 w Świdnicy**

Wykonane przez Firmę Milvus Szymon Wójcik

Świdnica, kwiecień 2025 r.

Metodyka badań ptaków

Wizję terenową mającą na celu ocenę populacji ptaków zasiedlających niniejszy budynek wykonał Szymon Wójcik dn. 24.04.2025 r. w godz. 9:00 – 10:30. Budynek był kontrolowany wspólnie z sąsiednim segmentem przy ul. Wodnej 34. Dokonano oceny liczebności ptaków zasiedlających budynki tj. kawka *Corvus monedula*, gołąb miejski *Columba livia forma urbana*, szpak *Sturnus vulgaris*, wróbel *Passer domesticus*, mazurek *Passer montanus*, sikory *Parus sp.*, pustułka *Falco tinnunculus*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros* ze szczególnym uwzględnieniem jerzyka *Apus apus* na podstawie:

- gniazdowania ptaków
- aktywności ptaków wokół budynku oraz wlatywania do gniazd w szczelinach ścian
- ilości i wielkości szczelin wlotowych i stanu stropodachu, ścian oraz blachy na ścianie szczytowej
- śladów działalności ptaków (odchody, fragmenty gniazd)

Istotnym kryterium była wiedza autora dotycząca występowania gatunków w innych podobnych badanych przez niego budynkach w sezonie lęgowym. Autor wykorzystał m.in. wiedzę własną zgromadzoną podczas wykonywania „Inwentaryzacji jerzyka w Jaworznie w latach 2008-2010” (dane z ponad 150 budynków) oraz opinii ornitologicznych i chiropterologicznych wykonywanych na potrzeby termomodernizacji (ponad 950 budynków) w latach 2008-2025 w około 60 innych miastach. Zgromadzone dane na temat konstrukcji budynków, obecności szczelin i nisz lub ich braku, rodzaju stropodachu etc. są bazą pozwalającą na dobrą ocenę potencjalnego gniazdowania ptaków w sezonie i poza sezonem lęgowym w budowlach różnego rodzaju.

Wnioski

Budynek posiadający 3 kondygnacje ze strychem. Stan ścian i części stropowej bardzo dobry, bez widocznych ubytków (poza 1 szczeliną oznaczoną na zdjęciach).

Gatunki gniazdujące

Podczas kontroli nie stwierdzono gniazdowania ptaków. Odnotowano jedno miejsce, w którym może gniazdować 1 para wróbla *Passer domesticus* (ślady odchodów) na ścianie wschodniej. Możliwe jest również gniazdowanie 1 pary jerzyka *Apus apus* w tym miejscu, w którym może znajdować się dłuższa szczelina.

Metodyka badań nietoperzy

Wizję terenową mającą na celu ocenę populacji nietoperzy zasiedlających niniejszy budynek wykonał Szymon Wójcik dn. 22.04.2025 r. w godz. 19:40 – 20:30. Budynek był kontrolowany wspólnie z sąsiednim segmentem przy ul. Wodnej 34. Gatunki nietoperzy występujące w Polsce są często związane z obiektami pochodzenia antropogenicznego. Budynki zajmowane są najczęściej przez pojedyncze osobniki oraz rzadziej przez niewielkie kolonie rozrodcze. Miejscami zasiedlanymi przez te ssaki są: stropodach, szczeliny pod parapetami, strych, a także piwnice. Podczas prac ociepleniowych może dojść do zamknięcia wlotów do miejsc gniazdowania, co skutkuje utratą siedliska i porzuceniem siedliska przez nietoperze w kolejnym sezonie rozrodczym.

Kontrole wiosenne pozwalają wykryć obecności nietoperzy wizualnie i za pomocą detektora. Fizyczne wykrycie osobników jest również możliwe na skutek stwierdzenia odchodów tych zwierząt. Ewentualna kompensacja dla nietoperzy w tym okresie jest często określana w oparciu o wiedzę własną autora pochodzącą z bloków, w których w sezonie letnim, przy optymalnych warunkach pogodowych ($>20^{\circ}\text{C}$, bezwietrznie) stwierdził on ich występowanie.

Wnioski

Warunki atmosferyczne na potrzeby badań nietoperzy, uwzględniając porę roku były dobre (temp. $14-19^{\circ}\text{C}$, lekki wiatr, zachmurzenie umiarkowane). Nie odnotowano wizualnych stwierdzeń nietoperzy, nie uzyskano również nagrań na detektorze Anabat SD2.

Biorąc pod uwagę dane własne autora pochodzące z około 950 budynków, dla których prowadzone były głównie obserwacje ptaków wizualne stwierdzenia nietoperzy podczas kontroli wieczornych występowania jerzyka dotyczyły około 5-10 % budynków. Były to budowle głównie z wielkiej płyty; niewielki odsetek (10-20%) stanowiły również konstrukcje starsze z lat 50-tych o 60-tych. W tego typu konstrukcjach autor kilkakrotnie stwierdzał obecność nietoperzy tj. nocek duży, czy borowiec wielki.

Metody kompensacji dla nietoperzy

W niniejszym przypadku ze względu na małą liczbę potencjalnych siedlisk i brak stwierdzeń nietoperzy nie zalecono kompensacji w postaci budki podtynkowej.

Metody kompensacji dla ptaków

Zalecono wywieszenie:

- 2 budek dla jerzyka *Apus apus* od strony wschodniej na ścianie szczytowej budynku. Umieszczenie budek dla jerzyka pokazano na zdjęciach. Idealnym rozwiązaniem jest wkomponowanie budek dla jerzyka w styropian tak, aby nie wystawały one ze ściany, a widoczna była jedynie szczelina wlotowa. Wykluczy to późniejsze zacieki wokół budki, niszczenie elewacji, przedostawanie się wilgoci do wewnątrz i gnicie samej budki. Jest to wspólna kompensacja dla jerzyka i wróbla.

Harmonogram prac ociepleniowych

Należy zastosować się do następujących zaleceń:

- Jeśli prace planowane są w sezonie lęgowym (1 marzec – 31 sierpień) i zostanie stwierdzona obecność gniazdujących ptaków, konieczne jest wówczas pozostawienie wolnych od prac budowlanych do końca sezonu lęgowego miejsc, w których gniazdują ptaki. Wiąże się to zwykle z pozostawieniem wolnej przestrzeni w promieniu 2 metrów od miejsca gniazdowania (w przypadku jerzyka 4 metry poniżej wlotów). W przypadku braku gniazdowania prace można kontynuować.
- Zalecenia w przypadku nietoperzy są podobne jak podane dla ptaków. Jeśli w trakcie rozpoczęcia prac zostanie stwierdzona obecność nietoperzy w budynku należy pozostawić wolną przestrzeń w promieniu 2 metrów od wlotu do końca sezonu rozrodczego (umownie do końca lipca). W sierpniu jednak należy sprawdzić, czy nietoperze nie przebywają jeszcze w budynku, gdyż może to mieć miejsce do października. Nietoperze mogą również zasiedlić budynek po sezonie rozrodczym przebywając w nim do jesieni. Podobnie zalecenia obowiązują również, gdyby prace prowadzone były w latach późniejszych.

Dokumentacja fotograficzna

Fot.1. Widok od pd-zach (aut. Szymon Wójcik).

Fot.2. Narożnik od pd-zach (aut. Szymon Wójcik).

Fot.3. Ściana południowa (aut. Szymon Wójcik).

Fot.4. Ściana wschodnia; oznaczono miejsce gniazdowania wróbla (aut. Szymon Wójcik).

Fot.5. Miejsce gniazdowania wróbla oraz potencjalne siedlisko jerzyka w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.6. Widok od południa podczas kontroli wieczornej (aut. Szymon Wójcik).

Fot.7. Zalecane miejsce montażu 2 budek dla jerzyka na ścianie wschodniej (aut. Szymon Wójcik).

Firma Milvus – Szymon Wójcik

Nawsie Kołaczyckie 29

38-213 Kołaczyce

NIP: 685 214 56 66

www.opinieornitologiczne.wroclaw.pl

e-mail: milvus@vp.pl

kom. 609 888 003

Milvus - Szymon Wójcik

Nawsie Kołaczyckie 29

38-213 Kołaczyce

NIP: 685-214-56-66